

T-52/02. sz. ügy

Société nouvelle des couleurs zinciques SA (SNCZ)

kontra

az Európai Közösségek Bizottsága

„Verseny – EK 81. cikk – Kartell – Cinkfoszfátpiac – Bíróság – A 17. rendelet
15. cikkének (2) bekezdése – Az arányosság és az egyenlő bánásmód elve –
Megsemmisítés iránti kereset”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (ötödik tanács), 2005. november 29. . . . . II - 5013

Az ítélet összefoglalása

1. *Verseny – Bíróság – Összeg – Meghatározás – Maximális összeg – Kiszámítás – A bíróság közbenső és végső összege közötti különbségtétel – Következmények (17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*

II - 5005

2. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A bírság csökkentése az eljárás alá vont vállalkozásnak a Bizottsággal való együttműködése miatt – Az összegnek a bírságok összegének felső határát meghatározó szabály alkalmazásából eredő csökkentése (17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 96/C 207/04 bizottsági közlemény)*
3. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – A Bizottság által kibocsátott iránymutatás – A kis- és középvállalkozások különleges helyzete figyelembevételének lehetősége (17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 98/C 9/03 bizottsági közlemény)*
4. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Az érintett piacon történő károkozásra való tényleges képesség mértéke – Az érintett vállalkozás piaci részesedésének releváns jellege (17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*
5. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Az érintett vállalkozások azonos meghatározott kiindulóponttal rendelkező csoportokra való osztása – Feltételek (17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*
6. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Az érintett vállalkozások forgalma figyelembevételének és a bírságok e forgalommal való arányossága biztosításának szükségessége – Hiány (17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)*
7. *Verseny – Közösségi szabályok – Jogsértések – Szándékos megsértés – Fogalom (17. tanácsi rendelet, 15. cikk)*
8. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Szempontok – A Bizottság első beavatkozása valamely sajátos ágazatban – Az érintett vállalkozások kis- és középvállalkozások – Kizártság (17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 98/C 9/03 bizottsági közlemény)*

9. *Verseny – Bírság – Meghatározás – A vállalkozás jogsértésből való haszonszerzésének szükségessége – Hiány – Meghatározás – Szempontok – A jogsértések súlya – Enyhítő körülmények – A haszon hiánya – Kizártság*
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés; 98/C 9/03 bizottsági közlemény 2. pont, (1) bekezdés)
10. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Szempontok – Az érintett vállalkozás teljes forgalma – A jogsértés tárgyát képező termék értékesítéséből származó forgalom figyelembevétele – Mindkettő figyelembevétele – Korlátok*
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)
11. *Verseny – Bírság – Összeg – Meghatározás – Ugyanazon sajátos kiindulópont szerint az érintett vállalkozások csoportba sorolása – Egy vállalkozásnak más, nagyobb teljes forgalommal bíró vállalkozásokkal egy csoportba való sorolása – Az arányosság elvének és az egyenlő bánásmód elvének megsértése – Kizártság – Feltételek*
(17. tanácsi rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)

1. Amikor a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Bizottság által kiszabható bírság a jogsértésben részt vevő vállalkozások mindegyike előző évi üzleti forgalmának 10%-áig terjedhet, a végül a vállalkozásra kiszabott bírság csökkentését követeli meg abban az esetben, ha az meghaladja az üzleti forgalom 10%-át, függetlenül a jogsértés súlyának és időtartamának figyelembevételére szolgáló közbenső számítási műveletektől. Ebből az következik, hogy az e rendelkezésben előírt 10%-os felső határ csak a Bizottság által véglegesen kiszabott bírság összegére alkalmazandó, és nem a közbenső szá-

mítási műveletekre, beleértve a számítási céljából vett kiindulópontot is.

Egyébként ha a Bizottság számítása során alkalmaz is olyan közbenső összeget, ideértve a kiindulópontot is, amely meghaladja az érintett vállalkozás üzleti forgalmának 10%-ában megállapított felső határt, az, hogy az e számítás folyamán figyelembe vett egyes tényezők, mint a jogsértés időtartama miatt nem hatnak ki a bírság végső összegére,

nem kifogásolható, mivel ez a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében megfogalmazott azon tilalom következménye, hogy az érintett vállalkozás üzleti forgalmának 10%-ában megállapított felső határ nem léphető túl.

is, és anélkül is 10%-ban állapították volna meg.

(vö. 41. pont)

(vö. 38–40. pont)

3. A Bizottság által elfogadott, a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás lehetővé teszi a Bizottságnak, hogy figyelembe vegye, amennyiben a körülmények indokolják, a kis- és középvállalkozások különleges helyzetét.

(vö. 42. pont)

2. A verseny területén kiszabott bírságok összege megállapításánál a Bizottság által elfogadott megközelítés, amely szerint az együttműködéssel kapcsolatos tényezőt az érintett vállalkozás forgalmának a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében előírt 10%-os felső határa alkalmazása után veszik figyelembe, és így közvetlen hatása van a bírság összegére, biztosítja, hogy az engedékenységi közlemény a kartellüggekben teljes hatékonysággal érvényesüljön. Ugyanis ha az alapösszeg a közlemény alkalmazása előtt jelentősen meghaladná a 10%-os határt, és e határt nem lehetne azonnal alkalmazni, az érintett vállalkozás sokkal kevésbé volna ösztönözve a Bizottsággal való együttműködésre, hiszen a végső bírságot mindenképpen, együttműködés mellett

4. A közösségi versenyszabályok megsértése esetén kiszabott bírság összege megállapításánál, annak elemzése során, hogy a jogsértőknek milyen tényleges gazdasági kapacitásuk volt arra, hogy jelentősen korlátozzák a versenyt, ami előfeltételezi annak elemzését, hogy e vállalkozásoknak milyen az érintett piacon meglévő tényleges jelentősége, azaz milyen hatással vannak rá, a forgalom csak részleges képet ad a valóságról. Nem zárható ki, hogy egy számos tevékenységet végző, jelentős vállalkozás csak járulékosan van jelen meghatározott termékek piacán. Ugyanígy nem zárható ki az sem, hogy egy közösségen

kívüli piacon jelentős pozícióval rendelkező vállalkozásnak a közösségi piacon vagy az Európai Gazdasági Térség piacán csak gyenge befolyása van. Ilyen esetekben pusztán az, hogy az érintett vállalkozásnak jelentős a teljes forgalma, nem jelenti szükségképpen azt, hogy meghatározó befolyást gyakorol az érintett piacon. Ezért bár a vállalkozások piaci részesedése nem meghatározó abban a következtetésben, hogy a vállalkozás jelentős gazdasági egységhez tartozik, releváns annak meghatározása során, hogy milyen hatást tud gyakorolni a piacra.

megállapítása során, és noha a bírság kiszámítása nem feltétlenül egy egyszerű matematikai képlet alapján történik, a bírság összegének legalábbis arányosnak kell lennie a jogsértés súlyának értékelése során figyelembe vett tényezőkkel.

Ennek következtében amikor a Bizottság a bírságok összegének meghatározása céljából csoportokra osztja az érintett vállalkozásokat – úgy, hogy azon vállalkozások tartoznak egy csoportba, amelyekre azonos kiindulópontot alkalmaztak –, az egyes csoportok tekintetében megállapított küszöbértékek meghatározásának következetesnek és objektíve igazoltnak kell lennie.

(vö. 65. pont)

(vö. 67–68. pont)

5. A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás I.A. pontjának hatodik bekezdése szerint az azonos típusú jogsértéseket elkövető vállalkozások mérete között fennálló „jelentős” különbség eltérő bánásmódot indokolhat a jogsértés súlyának mérlegelése során. Noha a Bizottság bizonyos mérlegelési mozgásterrel bír a bírság összegének
6. A verseny területén kiszabott bírságok összege megállapításánál a Bizottság nem köteles az érintett vállalkozások üzleti forgalmán alapuló összegek alapján kiszámolni a bírság összegét, azt sem kell biztosítania, hogy mikor több, ugyanabban a jogsértésben érintett vállalkozást bírságot meg, a számításai által kialakult végső bírságösszegek valamennyi, az e

vállalkozások között a teljes forgalmuk vagy az érintett áru piacról származó forgalmuk tekintetében fennálló különbséget tükrözzék.

Ezek az elvek akkor is alkalmazandók, ha a szóban forgó vállalkozások a jogsértés súlyára és időtartamára vonatkozó tényezők szempontjából ugyanolyan helyzetben vannak.

(vö. 73–75. pont)

E tekintetben a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése azt sem követeli meg, hogy mikor több, ugyanabban a jogsértésben érintett vállalkozásra szabnak ki bírságot, a kis- vagy közepes méretű vállalkozásokra kiszabott bírság összege a forgalom százalékában mérve ne legyen nagyobb, mint a nagyobb vállalkozásokra kiszabott bírságok összege. E rendelkezésből az következik mind a kis- és közepes méretű vállalkozások, mind pedig a nagyobb méretű vállalkozások tekintetében, hogy a bírság összegének megállapítása során figyelembe kell venni a jogsértés súlyát és tartamát. Amennyiben a Bizottság az ugyanabban a jogsértésben érintett vállalkozásokra olyan bírságot szab ki, amely a jogsértés súlyára és tartamára tekintettel minden egyes esetben indokolt, nem róható fel neki, ha közülük egyesek esetében a bírság összege az üzleti forgalomhoz képest nagyobb, mint más vállalkozások esetében.

7. Mindenesetre ahhoz, hogy a közösségi versenyjogi szabályok megsértése szándékosnak legyen tekinthető, nincs szükség arra, hogy a vállalkozás tudatában legyen annak, hogy megsérti e szabályokat, hanem elég az, ha nem kerülhette el figyelmét az, hogy magatartásának célja a verseny korlátozása.

A Bizottságnak így a bírság összege megállapításánál joga van arra, hogy ne vegye figyelembe azt a tényt, hogy az érintett vállalkozásnak nem volt jogi osztálya.

(vö. 82–83. pont)

8. A Bizottságnak nem kellett volna mérésékelnie a versennyel kapcsolatos bírságot, amennyiben ez volt az első alkalom, hogy e sajátos ágazatban eljár, és nem

kötelezi a Bizottságot semmi, hogy akkor mérsékelje a bírságot, amikor az érintett vállalkozások kis- és középvállalkozások. A vállalkozás méretét a Bizottság által elfogadott, a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás és a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében, és az iránymutatás rendelkezéseiben megállapított felső határral figyelembe vették. Ezekről a méretre vonatkozó megfontolásoktól eltekintve semmi ok másként kezelni a kis- és középvállalkozásokat, mint az egyéb vállalkozásokat. Az, hogy egy vállalkozás kis- és középvállalkozás, nem mentesíti a versenyszabályok tiszteletben tartásának kötelezettsége alól.

(vö. 84. pont)

figyelembe vennie a szóban forgó jogsértésből származó haszon hiányát.

E tekintetben a Bizottság a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás 2. pontja első bekezdésének ötödik francia bekezdése szerint a súlyosító körülmények alapján növelheti a szankciót annak érdekében, hogy meghaladja a jogsértés útján szerzett haszon összegét, ez a lehetőség nem jár azzal az eredménnyel, hogy a Bizottságnak a jövőben a bírság összegének megállapításához minden körülmények között ki kell mutatnia a megállapított jogsértéshez kötődő pénzügyi előnyt. Más szóval az ilyen előny hiánya nem tekinthető enyhítő körülménynek.

(vö. 89–91. pont)

9. Bár a közösségi versenyszabályok megsértéséért kiszabott bírság összegének arányosnak kell lennie a jogsértés tartamával és a jogsértés súlyának felmérésére alkalmas más tényezőkkel, amelyek között az a haszon is szerepel, amelyet az érintett vállalkozás a magatartásából szerezhetett, az, hogy a vállalkozás semmilyen hasznot nem szerzett a jogsértésből, nem akadályozza a bírság kiszabását, mert ellenkező esetben a bírság elveszítené elrettentő hatását. Ebből az következik, hogy a Bizottságnak a bírság összegének megállapítása során nem kell

10. A közösségi versenyszabályok megsértéséért kiszabott bírság összegének megállapításához nem kell aránytalan jelentőséget tulajdonítani sem a vállalkozás teljes forgalmának, sem a jogsértés tárgyát képező árukból származó összeg egy részének az egyéb mérlegetendő ténye-

zőkhöz képest, így a megfelelő bírság megállapítása nem lehet a teljes forgalom alapján végzett egyszerű számítás eredménye, különösen ha az érintett árú e forgalomnak csak kis töredékét teszik ki.

(vö. 99. pont)

11. Nem minősül sem az arányosság, sem az egyenlő bánásmód elve megsértésének az a tény a közösségi versenyszabályok megsértéséért kiszabott bírság összege megállapításánál, hogy annak érdekében, hogy figyelembe vegye az érintett vállal-

kozások gazdasági kapacitását, és a bírságokat megfelelő elrettentő hatást kiváltó szinten állapítsa meg, a Bizottság egy vállalkozást más, nagyobb teljes forgalommal bíró vállalkozásokkal egy csoportba sorol úgy, hogy ugyanazt a kiindulópontot alkalmazza velük szemben, amennyiben e különböző vállalkozások azért kerültek egy csoportba, mert az érintett piacról származó forgalmuk és a piaci részesedéseik nagyon hasonlóak voltak, és ebben az esetben az érintett vállalkozás mérete közötti különbség nem volt olyan jelentős, hogy azt másik csoportba kellett volna sorolni.

(vö. 69., 111–112. pont)